

کامران و عملکرد

حضرت آزادی ایران

www.ketab.ir

کامران غضنفری

میرشداسه	غضنفری، کامران، ۱۳۳۵ -
عنوان و نام پدیدآور	کارنامه و عملکرد نهضت آزادی ایران/ کامران غضنفری.
مشخصات نشر	تهران: موسسه فرهنگی هنری قدر ولایت، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	۳۱۲ ص.: مصور؛ ۵/۲۱×۱۴
شابک	978-964-495-665-2
وضعیت فهرست نویسی	فہیا
یادداشت	کتابنامه: ص. [۲۹۱] - ۲۰۹؛ همچنین به صورت زیرنویس.
موضوع	بزرگان، مهدی، ۱۲۸۶ - ۱۳۷۳.
موضوع	Bazargan, Mehdi, 1907-1995.
موضوع	نهضت آزادی ایران
موضوع	حزب‌های سیاسی -- ایران -- تاریخ -- ۱۳۵۷ -
موضوع	1978 -- History -- Iran -- Political parties -
رده بندی کنگره	DSR۱۵۳۵:
رده بندی دیویی	۹۵۵/۰۸۲۴۰۴۵۲:
شماره کتابشناسی ملی	۸۵۱۶۱۰۷:
اطلاعات رکورد کتابشناسی	فہیا

کارنامه و عملکرد نهضت آزادی ایران

تألیف: کامران غضنفری

ناشر: موسسه فرهنگی هنری قدر ولایت

نوبت چاپ: چهارم ۱۴۰۲ // شمارگان: ۶۰۰ جلد

حروفچینی: ظریفیان // لیتوگرافی: سحر // چاپ و صحافی: قدرولایت

طرح جلد: امیر خلیلی فرد

قیمت ۱۲۰۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۴۹۵-۶۶۵-۲

دفتر توزیع و پخش: خیابان پاستور - خیابان ۱۲ فروردین جنوبی - کوچه خالانی پلاک ۸

نهضت آزادی ایران   نهضت آزادی ایران

فهرست مطالب

مقدمه ۷

فصل اول: مهندس مهدی بازرگان ۹

سابقه خانوادگی مهندس بازرگان ۱۱

بازرگان و نهضت مقاومت ملی ۱۴

بازداشت، محکومیت و عفو بازرگان ۲۱

راه اندازی جمعیت دفاع از آزادی و حقوق بشر ۲۷

بازرگان و آیت الله شریعتمداری ۳۲

تلاش برای فراری دادن سران رژیم شاه ۴۱

خودباختگی در برابر غرب ۵۵

تعارض بازرگان با آیت الله طالقانی، شهید مطهری، شهید چمران ۶۵

به کارگیری عناصر ناصالح در برخی پست های حساس ۷۰

فراهم کردن زمینه برای فعالیت گروه های ضد انقلاب در کردستان ۸۲

مخالفت با کمیته ها و دادگاه های انقلاب اسلامی ۸۹

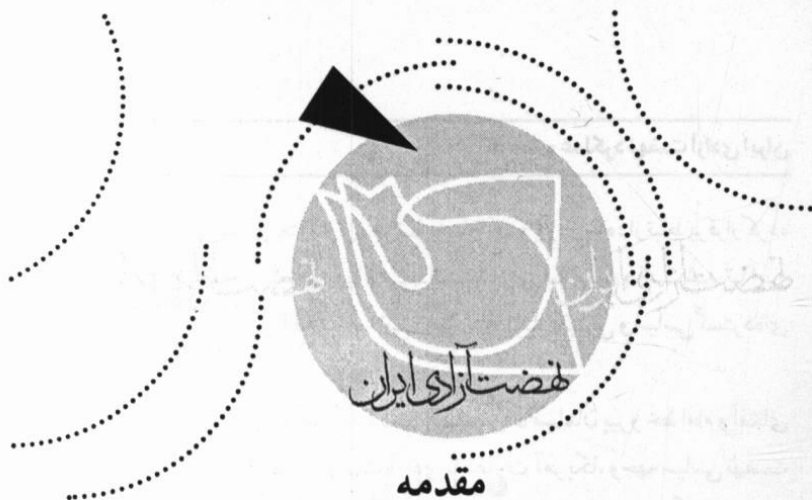
فصل دوم: نهضت آزادی ۹۳

تأسیس نهضت آزادی ایران ۹۵

نهضت آزادی و دولت علی امینی ۱۰۳

نهضت آزادی و رژیم سلطنتی ۱۰۷

۱۲۷ ..... نهضت آزادی و گروه فرقان.
 ۱۳۱ ..... ارتباط نهضت آزادی با جبهه ملی
 ۱۳۴ ..... نهضت آزادی و قانون اساسی
 ۱۳۷ ..... نهضت آزادی و آمریکا
 ۱۴۳ ..... دکتر ابراهیم یزدی و نهضت آزادی.
 ۱۶۲ ..... مهره‌ای به نام عباس امیر انتظام.
 ۱۸۲ ..... توطئه انحلال مجلس خبرگان.
 ۱۸۹ ..... دولت موقت و آمریکا.
 ۱۹۷ ..... عکس‌العمل در برابر تسخیر لانه جاسوسی آمریکا
 ۲۰۰ ..... نهضت آزادی و بنی‌صدر
 ۲۰۴ ..... نهضت آزادی و گروهک تروریستی مجاهدین خلق
 ۲۱۷ ..... مواضع نهضت آزادی نسبت به امام خمینی و روحانیت
 ۲۳۳ ..... نهضت آزادی و جنگ تحمیلی
 ۲۴۳ ..... راهاندازی جمعیت دفاع از آزادی و حاکمیت ملت ایران
 ۲۴۶ ..... موضع امام خمینی (ره) در برابر نهضت آزادی و دولت موقت
 ۲۵۳ ..... بازرگان و دولت موقت از دیدگاه مقام معظم رهبری
 ۲۵۸ ..... نهضت آزادی و براندازی حاکمیت جمهوری اسلامی ایران
 ۲۹۱ ..... فهرست منابع
 ۲۹۱ ..... الف - کتب
 ۳۰۱ ..... ب - مقالات
 ۳۰۷ ..... منابع اخبار، گزارشات و ...

مقدمه

چند سال پس از کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲، «نهضت آزادی ایران» از دل تشکیلات غربگرایی «جبهه ملی ایران»، بیرون آمد و به ریاست مهندس بازرگان اعلام موجودیت کرد. در نگاه اول به نظر می‌رسید که ظاهر مذهبی برخی از سران نهضت آزادی، منجر به اتخاذ مواضع انقلابی تری نسبت به جبهه ملی گردد؛ اما علی‌رغم همکاری برخی چهره‌های مبارز مانند آیت‌الله طالقانی و به دلیل حضور تحصیل‌کردگان کشورهای غربی، خط غالب در نهضت آزادی نیز تفاوت چندانی با خط سیاسی جبهه ملی نداشت. آنان گرچه نسبت به برخی سیاست‌های رژیم شاه انتقاد داشتند، اما چارچوب قانون اساسی حکومت سلطنتی را پذیرفته و به آن وفادار بودند. لذا می‌بینیم که در طول عمر حکومت محمد رضا پهلوی، نهضت آزادی هیچ اقدامی در راستای مخالفت عملی و سرنگونی آن رژیم، انجام نمی‌دهد.

از سوی دیگر، به دلیل نفوذ اطلاعاتی ساواک و سازمان سیا در درون تشکیلات نهضت آزادی، از همان آغاز، همه فعالیت‌های اعضای نهضت آزادی، تحت اشراف اطلاعاتی حکومت شاه قرار داشته است. نفوذ سازمان سیا در داخل نهضت آزادی، تا دوران کنونی نیز همچنان ادامه دارد.

سران نهضت آزادی به دلیل اطلاعات ضعیف و سطحی مذهبی و همچنین بی‌اعتنایی نسبت به روحانیت مبارز و مخالف استعمار غرب، پیش از انقلاب اسلامی با

فردی همچون آیت الله شریعتمداری - مرتبط با ساواک و دربار شاه - ارتباط برقرار کرده و او را شایسته مرجعیت شیعیان جهان می دانستند. این موضوع باعث شد تا این تشکیلات، پس از پیروزی انقلاب اسلامی دچار تناقضات عقیدتی و سیاسی گسترده ای گردد.

پس از تصرف سفارت آمریکا به دست دانشجویان مسلمان پیرو خط امام و افشای اسناد ارتباطات گسترده اعضای نهضت آزادی با سفارت آمریکا، وجهه سیاسی نهضت آزادی به طور بارزی مخدوش گردید. همچنین در طی هشت سال جنگ تحمیلی، مواضع نهضت آزادی باعث گردید تا آنان از عرصه سیاسی کشور به حاشیه رانده شوند. از هنگام پایان جنگ تحمیلی بدین سو نیز نهضت آزادی فراز و فرودهای بسیاری را پشت سر گذارده و نقش های گوناگونی را ایفا کرده که مطالعه و بررسی آنها در راستای آگاهی از جریان های سیاسی تاریخی معاصر کشور، جالب و مفید می باشد.

کامران غضنفری